

Dr. Nataša Potočnik
Zavod RS za šolstvo
OE Kranj
Stritarjeva ul. 8
4000 Kranj

RECENZIJA UČBENIKA LILI IN BINE 3

Učbenik Lili in Bine 3 avtoric Marije Kramarič, Milke Kern in Majde Pipan je namenjen učencem 3. razreda osnovne šole. Gradivo je smiselno nadaljevanje učbenika Lili in Bine 2, in sicer glede na didaktično zasnovo, zgradbo in likovno opremljenost. V tretjem delu učbenika poglavja sicer še vedno povezujeta glavna lika, vendar vsebino posameznih poglavij (*Spoznali smo*) učenci ponovijo na način, primeren svoji starostni stopnji, tj. s pomočjo stripa, kar je dodana vrednost učbenika. Spoznavnim značilnostim učencev se učbenik približuje tudi z likovno podobo, saj se prijazne in jasne ilustracije, ki so prevladovale v prvem in drugem razredu, tokrat umikajo fotografijam, ki so izbrane predvsem kot podpora za razumevanje raznovrstnih besedil.

Gradivo je razdeljeno na deset temeljnih poglavij. Vse vsebine (iz učnega načrta) so vpeljane z raznovrstnimi neumetnostnimi besedili. S pomočjo besedil učenci urijo svojo **tehniko branja**, razvijajo **branje z razumevanjem** in ob tem tudi svojo zmožnost utemeljevanja, primerjanja in vrednotenja besedil.

Učenci so s pričujočim učbenikom izpostavljeni t. i. »jezikovni kopeli«, saj berejo številna pozivna, povezovalna, obveščevalna, pripovedovalna in druga besedila z raznovrstno tematiko. S tem avtorice gradijo in ohranjajo **interes za branje** in zagotavljajo številne možnosti za **razvoj poimenovalne in skladijske zmožnosti**, ter **zmožnosti pogovarjanja, dialoškega sporazumevanja** idr.

Ob besedilih učenci razvijajo tudi svojo **pravopisno** (velika začetnica, vejice, končna ločila) in posredno tudi **pravorečno** zmožnost.

Ob določenih nalogah učenci razvijajo še **zmožnost govornega nastopanja in nebesednega sporazumevanja ter razvijanja zavesti o jeziku**, ne razvijajo pa zmožnosti poslušanja enogovornih neumetnostnih besedil. Ker je eden izmed ciljev v UN tudi razvita zmožnost poslušanja, bi jo bilo potrebno vključiti v učbenik – lahko zgolj z naslovom in simbolom ali opozorilom, da je besedilo na zgoščenki ali na spletni strani, z vprašanji za razčlemba, obnovo in vrednotenje.

Besedila so nadvse primerna za medpredmetno povezovanje, kar je priporočilo v vseh posodobljenih učnih načrtih.

Bralno gradivo je v posameznih poglavjih precej obsežno. Določena besedila so diferencirana (učenci lahko izbirajo med tremi težavnostnimi stopnjami, ki so označene s slikovnimi simboli), določena besedila pa učitelj diferencira po lastni presoji, glede na značilnosti posameznega učenca. Z vidika kriterija razumevanja so lahko nekatera besedila za nekatere učence še na t. i. frustracijski ravni, za druge pa že na ravni samostojnega branja.

Takšna zasnova besedil je tudi priložnost za sodelovalno učenje, medvrstniško branje in učenje (branje in reševanje nalog) v heterogenih skupinah.

Za pomoč učencem s težavami pri branju (SUT ali primanjkljaji) bi bilo smiselno podobno kot za učence z disleksijo besedila oblikovati z levo poravnavo (brez zamikov odstavkov) ter krajše besede (predloge, veznike ipd.) s konca vrstice prestaviti na začetek nove vrste. Pisava je neserifna, kar je ustrezno za bralce s težavami.

V didaktičnem instrumentariju (vprašanjih in nalogah, ki sledijo zapisanim besedilom) je premalo nalog za preverjanje prve in druge (sklepalne) ravni razumevanja (iskanje bistvenih podatkov, določanje teme idr.). Veliko pa je nalog, ki zahtevajo višje ravni – naloge vrednotenja, utemeljevanja, uporabe informacij iz besedila v novih situacijah ipd., kar je preverjen način za razvijanje bralne pismenosti in zato dodana vrednost učbenika.

A. Pokrnik